

Kwartaalbericht

Vlaamse arbeidsmarkt

December 2022

In dit kwartaalbericht nemen we opnieuw poolshoogte van de recentste stand van zaken van de Vlaamse arbeidsmarkt op vlak van werkzaamheid en werkloosheid, tewerkstelling en sectoren, en vacatures en krapte. Ondanks dat er heel wat uitdagingen aan de horizon blijven, toont de Vlaamse arbeidsmarkt vooral zijn robuustheid. Ook in het derde kwartaal van 2022 tikte het trendniveau van de werkzaamheidsgraad op een nieuwe recordhoogte af, terwijl ook de werkloosheidsgraad dicht bij zijn minima aanleunt. 2022 staat hierbij geboekt als een absoluut recordjaar: terwijl er nooit minder werkzoekenden zonder werk werden geteld, bleef ook de vacaturemarkt groeien naar ongekende hoogtes.

De conjuncturele tekenen aan de wand zijn echter nog niet verdwenen. Zowel het ondernemers- als consumentenvertrouwen blijven, ondanks een herstelbeweging in december, op een laag pitje. Terwijl ook de uitzendarbeid zijn negatieve tendens niet weet te keren en er sinds september een toename is in het aantal faillissementen. Daarnaast toont de evolutie van zowel de vacaturemarkt als het aantal werkzoekenden zonder werk in de afgelopen maanden, dat hun periode van explosieve groei mogelijk op zijn einde loopt, zeker met de toegenomen loonkosten en de nog steeds hoge inflatie indachtig. De krapte op de Vlaamse arbeidsmarkt blijft echter nog steeds bijzonder nijpend.

Werkzaamheid & werkloosheid

De economische heropleving na de COVID-19-crisis stuwt het **trendniveau van de werkzaamheidsgraad** in zowel België als in het Vlaams Gewest verder naar nieuwe recordhoogtes. In het derde kwartaal van 2022 was 71,8% van de 20- tot 64-jarigen in België aan de slag, een toename van 1,6 ppt ten opzichte van een jaar eerder. Zelfs ten opzichte van het laatste kwartaal voor de aanvang van de COVID-19-crisis (het eerste kwartaal van 2020) wordt een duidelijke groei van +1,1 ppt gerealiseerd. Ook in het Vlaams Gewest wordt een sterke jaarwinst gerealiseerd van +1,5 ppt tot 76,4%, of 0,6 ppt hoger dan voor aanvang van de COVID-19-crisis. De werkzaamheidskloof tussen Vlaanderen en de andere gewesten neemt hierdoor licht af (-2,2 ppt ten opzichte van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en -0,8 ppt ten opzichte van het Waals Gewest), desondanks blijft deze bijzonder diep (respectievelijk 11,5 ppt en 10,6 ppt). In welke mate de werkzaamheidsgraad deze groei zal kunnen doorzetten, blijft sterk in onzekerheid gehuld. In zijn najaarprojecties van 2022 gaat de Nationale Bank ervan uit dat de werkzaamheid in België, ondanks de conjuncturele tegenwind, in 2023 stabiel zal blijven op 71,6%. Deze voorspellingen zijn echter sterk

afhankelijk van de verdere evolutie van de inflatie en geopolitieke context.

De sterke jaargroei in het Vlaams Gewest zet zich in bijna alle groepen door. De sterkste jaargroei zien we evenwel bij de personen met een migratieachtergrond (+3,8 ppt), de 20- tot 24-jarigen (+2,2 ppt) en de 55-plussers (+2,3 ppt). De jongeren en personen met een migratieachtergrond behoorden echter, samen met de kortgeschoolden, tot de groepen die ook de zwaarste impact van de COVID-19-crisis te verwerken kregen. Hierdoor hebben ze ook een langer herstelpad te bewandelen. Terwijl de overige groepen een jaar geleden reeds een stuk dichterbij hun precrisisniveau en ook recordniveau aanleunden, was dit voor de meest kwetsbare groepen nog niet het geval. Van deze drie groepen hebben enkel de personen met een migratieachtergrond bijna terug hun precrisisniveau bereikt: zij zijn nog slechts 0,3 ppt verwijderd van hun werkzaamheidsgraad van het eerste kwartaal van 2020, hun toenmalige recordniveau (62,7%). Bij de 20- tot 24-jarigen (-4,8 ppt) en de kortgeschoolden (-4,1 ppt) is de weg echter nog bijzonder lang. Bij de jongeren gaat het trendcijfer sinds het eerste kwartaal van 2021 in stijgende lijn, enkel in het laatste kwartaal merken we een stag-

natie. Bij de kortgeschoolden stellen we deze herstelbeweging niet vast.

Ook het **trendniveau van de werkloosheidsgraad** gaat op zijn positief elan door, met voor het derde kwartaal op rij een verdere krimp. Met een werkloosheidsgraad van 5,6% in het derde kwartaal van 2022 kan België zijn beste cijfers voorleggen sinds eind 2020. Het precrisisniveau van 5,3% is echter nog niet bereikt. De Vlaamse werkloosheidsgraad ligt niet enkel een pak lager (-2,4 ppt), maar bevindt zich met 3,2% ook reeds op precisisniveau. Enkel in het tweede kwartaal van 2020 werd een nog lagere werkloosheidsgraad bereikt (van 3,1%). De sterkste daling in vergelijking met een jaar geleden vinden we terug bij de personen met een arbeidshandicap (-2,8 ppt) en bij de 15- tot 24-jarigen (-2,5 ppt). Deze laatste groep blijft echter nog steeds 2,2 ppt boven hun precisisniveau, terwijl ook de kortgeschoolden nog geen volledig herstel vertonen (1,5 ppt boven het precisisniveau). In de context van de erg krappe arbeidsmarkt en bijkomende regeringsmaatregelen (zoals de 'tijdelijke werkloosheid energie'), gaat de Nationale Bank uit van slechts een beperkte toename van de werkloosheidsgraad van België tot 6,2% in 2023 en 6,3% in 2024.

Op vlak van het **aantal werkzoekenden zonder werk** (wzw) kunnen we voor 2022 alvast spreken over een absoluut recordjaar: gemiddeld waren er zo'n 178 000 wzw, nooit eerder waren er zo weinig werkzoekenden. Het jaargemiddelde ligt hiermee 7,9% lager dan in 2021, zeker bij de 55-plussers (-9,5%), min-25-jarigen (-9,7%), personen zonder migratieachtergrond (-10,7%) en personen die tussen 1 en 2 jaar werkloos zijn (-22,9%), was er een sterke krimp in het aantal wzw.

De negatieve jaargroei van het aantal wzw lijkt zijn hoogtepunt al even te hebben bereikt. Sinds de tweede helft van 2022 is het negatieve groeiritme aan het afzakken. November en december zorgden voor de finale trendbreuk: beide maanden tekenden een licht positieve jaargroei op van respectievelijk +0,7% (+1216 wzw) en +1,3% (+2274 wzw).

Aangezien de sterk dalende trend van het aantal wzw zich nog voor het grootste deel van 2022 doorzette, nemen we ook even de maand-op-maand-jaargroei (tussen december 2022 en december 2021) onder de loep. Deze jaargroei doet zich voor bij nagenoeg alle leeftijdsgroepen, enkel bij de 55-plussers bleef de sterk dalende tendens

ook in de afgelopen maanden overeind (-9,6%). Bij de min-25-jarigen merken we dan weer de sterkste toename (+10,3%). Verder wordt de toename van het aantal wzw duidelijk gestuwd door een instroom van nieuwe wzw: terwijl het aantal wzw dat minder dan 1 jaar werkzoekende is met +18,5% toeneemt, is er nog steeds een afname bij wie tussen 1 en 2 jaar (-17,9%) of meer dan 2 jaar (-8,6%) werkloos is. Opvallend is ook dat de toename zich geheel bij de wzw met een migratieachtergrond voordoet (+14,2%), met een duidelijke stijging van wzw met een achtergrond uit conflictgebieden. Hierbij neemt vooral het aantal wzw met een Oekraïense achtergrond toe (+3911 wzw of +918%), maar ook van wzw met een achtergrond uit Afghanistan is er een duidelijke toename (+811 wzw of +26,8%).

Ook de samenstelling van wzw naar bemiddelingsstatus onderging recent een duidelijke verschuiving. Zo is er een afname van het aandeel langdurig niet inzetbare wzw van 11,6% in oktober, naar 10,3% in november. Het betreft hier echter vooral een verschuiving tussen bemiddelingsstatuten: van de 20 679 langdurig niet inzetbaren, maakten 1854 de overstap naar het statuut 'in bemiddeling' en 478 naar het statuut 'in opleiding of voortraject'. Daarnaast gingen 66 van hen terug aan het werk.

Sinds mei 2022 liggen de gemiddelde percentages van **uitstroom van wzw naar werk** (net) onder het niveau van dezelfde maand een jaar eerder. Ook in september, oktober en november van 2022 is dat opnieuw het geval (respectievelijk -0,5, -0,7 en -0,7 ppt). Door de hogere uitstroomcijfers in de eerste helft van 2022 ligt de gemiddelde uitstroom naar werk over de laatste 12 maanden echter maar net lager dan een jaar eerder (9,1% ten opzichte van 9,2%). Enkel bij de hogeschoolden (van 11,6% naar 11,0%) en de personen die tussen 1 en 2 jaar werkloos zijn (van 8,7% naar 8,0%) zien we wel reeds een duidelijke terugval.

Naar de cijfers: Werkzaamheid & Werkloosheid >

Tewerkstelling & sectoren

Tussen het tweede en het derde kwartaal van 2022 groeide de Vlaamse **loontrekkende tewerkstelling** aan met zo'n 10 600 personen (+0,4%). De jaar-op-jaar vergelijking met het derde kwartaal van 2021 toont een stijging met zo'n 27 400 personen (+1,1%). Vergeleken

met deze evolutie in koppen, was de evolutie in arbeidsvolume nog positiever: het aantal voltijdsequivalenten steeg in het derde kwartaal van 2022 met +1,8% op jaarbasis.

De administratieve tewerkstellingscijfers op sectorniveau lopen een kwartaal achter op de algemene tewerkstellingscijfers van hierboven. Bekijken we sectorevoluties uitgedrukt in koppen, dan observeren we voor de secundaire sector (industrie, bouw en energie) een stijging van de loontrekkende tewerkstelling met +1,0% in het tweede kwartaal van 2022 ten opzichte van het tweede kwartaal van 2021. In de tertiaire (commerciële diensten) en de quartaire (publieke diensten) sector gaat het om een tewerkstellingsgroei van respectievelijk +1,6% en +1,5%.

De sterk door COVID-19 getroffen horeca en toerisme is de sector met de grootste procentuele jaar-op-jaar stijging van de tewerkstelling in het tweede kwartaal van 2022, met een toename van +9,1%. Ten opzichte van het pre-COVID-19-niveau gaat het evenwel nog steeds om een daling van zo'n -3%. Een andere zwaar getroffen sector, die van cultuur en recreatie, nemen we niet op in onze analyse, aangezien we ons, zoals steeds, beperken tot de sectoren met meer dan 20 000 werknemers in het Vlaams Gewest.

Na de horeca en toerisme is de informaticasector de sterkst groeiende subsector (+7,9%). Daarna volgen logistiek (+4,9%), consultancy (+4,3%), de chemie (+3,9%), de metaalindustrie (+3,9%) en de vervaardiging van (elektrische) apparaten (+3,4%).

De sectoren met de grootste jaar-op-jaar daling van de tewerkstelling in het tweede kwartaal van 2022 zijn de uitzendsector (-1,4%), het garagewezen (-1,0%) en de financiële sector (-1,0%). Ook de sector 'onderhoud van gebouwen, tuinen en landschapsverzorging' (waaronder ook de dienstencheque-tewerkstelling valt) kende een lichte daling (-0,4%), net zoals de openbare besturen (-0,2%) en de bouw (-0,1%).

De grootste subsector, het onderwijs, kende een tewerkstellingsgroei van +2,0%. In de gezondheidszorg en de maatschappelijke diensten – twee andere belangrijke publieke dienstensectoren – nam het aantal loontrekkenden toe met respectievelijk +1,6% en +0,9%.

Naar de cijfers: Terwerkstelling & sectoren >

Vacaturemarkt & krapte

In juli 2022 werd er voor de eerste keer sinds februari 2021 een negatieve jaargroei genoteerd bij de ontvangen vacatures. De Vlaamse arbeidsbemiddelingsdienst registreerde toen 27 263 ontvangen vacatures, -3,5% minder ten opzichte van een jaar eerder. Sindsdien was er een toename van het jaarvershil, tot -19,7% in oktober. Ook de maanden november en december, hoewel de op één na beste november- en decembermaand sinds 2007, sluiten af met minder ontvangen vacatures. In december zijn dat er, met 24 679 ontvangen vacatures, 1897 minder dan een maand eerder (-7,1%) en 4221 minder dan in december 2021 (-14,6%).

Daarmee lijkt er een einde te zijn gekomen aan de periode van explosieve vacaturegroei. Zo was in 2021 het aantal ontvangen vacatures uitzonderlijk hoog; het jaargemiddelde groeide met meer dan 50 procent, in april van dat jaar was er zelfs een uitschieter van +124,3%. Met gemiddeld meer dan 30 000 vacatures per maand werd zowel het jaargemiddelde van 2020 (gemiddeld 20 000 vacatures per maand) als van 2019 (gemiddeld 24 000 vacatures per maand) hiermee ruimschoots overtroffen.

Het aantal ontvangen vacatures tikte in 2022 af op een jaargroei van 5,6%. Ondanks de negatieve jaargroei sinds de tweede helft van 2022, zit het Vlaamse vacaturelandenschap in december 2022 nog zeker niet in het slop: ten opzichte van dezelfde maand twee (+35,4%) en drie (+30,0%) jaar eerder groeit het aantal ontvangen vacatures nog steeds. Het jaar 2022 was met een totaal van 382 884 ontvangen vacatures zelfs een recordjaar. Dat is een stijging van 31,0% ten opzichte van 2019.

Op basis van het voortschrijdend gemiddelde over twaalf maanden stellen we vast dat vacatures die geen (+10,6%) en enige (+7,5%) ervaring vereisen opnieuw de sterkste jaargroei van het aantal ontvangen vacatures kennen, samen met de jobs met een vast contract (+9,9%).

Verder constateren we in de laatste twee maanden van 2022 ook voor het eerst sinds lang negatieve jaargroei-cijfers: er is in december in vergelijking met dezelfde periode een jaar eerder minder vraag naar jobs met een tijdelijk contract (-5,4%) en naar jobs die ervaring vereisen (-4,1%). Ook de ontvangen vacatures bij de sector 'uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling' vertonen een verdere krimp. Deze sector liet in september al als enige van de tien grootste sectoren een negatieve jaarevolutie optekenen (-3,6%). In december is er geen sprake van verbetering (-12,0%). De sectoren 'Openbaar bes-

turen' (-0,9%) en 'Maatschappelijke dienstverlening' (-1,4%) tellen eveneens minder vacatures in vergelijking met een jaar eerder. De grootste groeisector en op vlak van het aantal ontvangen vacatures, zijn de 'Informatie, media en telecom' (+22,1%) en de bouw (+17,5%).

Het aantal openstaande vacatures kende met 87 130 vacatures in juni 2022 een absoluut hoogtepunt. Sindsdien is er sprake van een neerwaartse trend. De vacaturegroei op jaarbasis vertraagt bovendien al voor de twaalfde maand op rij. In november wordt deze groei voor de eerste keer sinds februari 2021 licht negatief: er zijn ongeveer 300 vacatures minder dan een jaar eerder (-0,4%). In december telde VDAB 1851 openstaande vacatures minder op jaarbasis (-2,6%). De spanningsratio daarentegen vertoont momenteel nog geen kantelpunt: met dezelfde spanningsratio (1,7) als de voorbij drie maanden blijft de arbeidsmarkt ook in december erg krap.

[Naar de cijfers: Vacatures & krapte >](#)

Ruben De Smet

Ines Penders

Boie Neefs

Sarah Vansteenkiste

Steunpunt Werk